

SESSIÓ DE TREBALL "POLÍTICA EXTERIOR COMPARADA D'ENS SUBESTATALS"

Palau del Parlament, 22 d'abril de 2009

Honorable viceconsellera, vicerector, diputades, diputats, autoritats, senyores i senyors, darrerament s'han pogut observar intents –jo diria que molt barroers, fins i tot de vegades no ratllant sinó superant el que és tolerable en política, fent un excés de demagògia– de desacreditar la política exterior de la Generalitat de Catalunya, la política exterior també del Parlament de Catalunya. Normalment aquests intents vénen des de posicions que són favorables a un major centralisme de l'Estat espanyol, per dir-ho d'una manera entenedora. Responen normalment a plantejaments caducs, que a més el que fan és vessar crítiques al fet que les institucions catalanes tinguin veu i actuïn fora del país. Per tant, el que volen fer, o el que pretenen, és presentar l'acció exterior catalana com un caprici o un luxe innecessari.

Aquests plantejaments signifiquen no voler assumir la realitat plural de l'Estat espanyol, signifiquen no voler acceptar, de fons, l'autogovern català i signifiquen sobretot, i el que és més lamentable, no entendre quina és la realitat que vivim, no entendre i no saber interpretar ni llegir el món global del segle XXI.

Permetin-me il·lustrar això amb un exemple. Catalunya té un marc d'autogovern que està desenvolupat i que té tot un seguit de competències legislatives pròpies. Només posaré un exemple significatiu, però en podríem posar moltíssims més.

La immigració, com vostès saben, ha estat un fenomen molt important a l'Estat espanyol en els darrers anys, sobretot la immigració que ve de les zones del Magrib. Una dada: un de cada tres immigrants marroquins que ve a l'Estat espanyol s'instal·la a Catalunya. Un de cada tres.

Una altra dada complementària. És evident que en el món global la internacionalització de l'economia és un fet. Per tant, que les empreses inverteixen arreu és una realitat, i un país que vol ser competitiu ha de tenir empreses potents a casa i saber exportar i saber ser present a fora.

Bé, un de cada tres empresaris de l'Estat espanyol que inverteix al Marroc és català. Fixin-se amb la dada: un de cada tres immigrants marroquins que entren a l'Estat espanyol ve a Catalunya; un de cada tres empresaris de l'Estat espanyol que inverteixen al Marroc és català. Si això no significa que el Govern català, les institucions catalanes, el Parlament de Catalunya, els ajuntaments catalans, poden i han de tenir relacions amb les institucions marroquines és que no hem entès res.

Per tant, el que intento explicar amb aquest exemple és que la relació de Catalunya amb el Marroc, evidentment, per tot el que significa des del punt de vista social i des del punt de vista econòmic, esdevé una qüestió prioritària des del punt de vista institucional, també. I, per tant, la necessitat de l'acció exterior és cada cop més evident, forma part de l'entramat polític de la nostra realitat.

He posat un exemple. En podríem posar molts més que il·lustrarien encara més aquesta qüestió.

D'altra banda també és cada cop més evident que els grans reptes globals necessiten polítiques globals amb implementació i participació activa, però no només dels estats, sinó també de governs i d'ens subestats. I ho és per una qüestió d'agilitat administrativa, de proximitat, d'eficàcia. Els projectes que abracen diverses euroregions, en aquets moments, tenen una potència gran a Europa, i evidentment el nostre cas, el cas de la regió mediterrània, és un exemple més, un exemple important, però no l'únic, no l'únic. Les polítiques de cooperació més enllà dels estats, en aquests moments, a Europa comencen a tenir un pes específic molt important.

Per tant, això són realitats del món actual, realitats productives, socials i econòmiques que superen per dalt i per baix l'àmbit dels grans estats del segle XX.

La conseqüència, doncs, quina és? Doncs és una realitat política internacional de xarxes institucionals multinivell. La mateixa Unió Europea –que, per cert, necessitaria recuperar molt més la implicació de la ciutadania– propugna l'aplicació del principi de subsidiarietat per assolir més eficàcia en les seves decisions. De fet, la constitució europea fracassada ja el recollia, i el Tractat de

Lisboa fins i tot té elements molt importants que jo crec que són amb els que més s'ha intentat treballar i avançar.

Per tant, la Unió Europea pretén, defensa, l'acció política des dels nivells més propers possibles a la ciutadania i comença a articular mecanismes com el de l'alerta prèvia legislativa per evitar disfuncions entre la legislació europea, l'acció de la Comissió i les diferents legislacions estatals i subestatals que conviuen a Europa. Per cert, alerta prèvia que en alguns països, alguns estats, de la Unió està desenvolupada i en funcionament, pràcticament, i en d'altres encara discutim, encara pensem com ho farem.

Des de diferents perspectives els canvis del nostre temps ens empenyen a alçar la vista més enllà del que són les nostres fronteres, les estrictes fronteres, a entendre que l'escenari econòmic, polític, social i cultural ja és el món sencer.

En conseqüència, l'acció de govern en el segle XXI obliga, obliga, a una acció exterior que respongui a l'àmbit competencial de cada govern. En cas contrari no es podrà prestar el servei eficaç al país que la ciutadania espera del seu govern.

L'Estatut d'autonomia aprovat l'any 2006 respon precisament a aquesta lògica. Dedica un capítol específic a les relacions de la Generalitat amb la Unió Europea, i un altre, amb vuit articles, a l'acció exterior de la Generalitat.

L'escenari de l'acció política de les institucions catalanes abasta, per tant, la política exterior, respectant, òbviament, els principis d'autoritat, de lleialtat institucional i d'ordenació competencial. No s'ha discutit mai, això. No s'ha discutit mai, això. El Parlament, per tant, i de fet, ja fa molts anys que actua amb aquesta lògica.

Sense menyscar les competències de l'Estat, a escala europea nosaltres també participem en xarxes institucionals de caràcter multilateral –i en aquest cas concret en una, que és la CALRE, la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees– i mantenim relacions institucionals amb el Parlament Europeu, amb el Comitè de les Regions o amb la Comissió Europea. Tenim també una relació molt intensa amb alguns parlaments que, podríem dir, tenen molta similitud amb el nostre, com és el cas del Parlament de Flandes, el Parlament d'Escòcia, els d'alguns “Länder” alemanys –Baden-Württemberg,

Baviera—, els d'algunes regions italianes —el Vèneto, la Llombardia—, etcètera. Hem impulsat també relacions amb parlaments dels cinc continents, des del Marroc, que els explicava abans, fins a Califòrnia, des de les Filipines fins al Quebec o des d'una de les regions més potents que hi ha a Corea fins a Bulgària. Només són alguns exemples d'aquests acords que hem anat impulsant des del Parlament de Catalunya amb els parlaments de tots aquests àmbits.

D'altra banda, a escala interna el Parlament té, com ja s'ha explicat, dues comissions parlamentàries de seguiment, la d'Acció Exterior i de la Unió Europea i la de Cooperació i Solidaritat, que vetllen precisament per l'acció del Govern en aquestes matèries.

Amb això el que intento dir és que el poder legislatiu català no és en cap cas aliè a la necessitat d'actuar políticament a l'exterior. Al contrari, n'és i en vol ser còmplice. És més: entenem que l'eficàcia de l'autogovern necessita absolutament l'acció política exterior, i la necessita molt més del que actualment la majoria de la ciutadania concep.

Entenem que el valor del que fan els governs més enllà de les seves fronteres territorials, el valor del nivell d'integració en les dinàmiques internacionals, és creixent en el món global del nostre temps i abasta també un nombre creixent d'àmbits d'actuació política.

En conseqüència, vull remarcar la importància d'aquest Pla de l'acció exterior de Catalunya, i a més vull fer un públic i solemne reconeixement del treball que es porta a terme en la seva elaboració.

Aquesta sessió de treball d'avui, que compta amb ponents de prestigi, és un pas més, una posada en comú d'aquestes diferents experiències subestamentals, que a més ens ofereix l'oportunitat d'aprofundir el coneixement de realitats polítiques d'altres territoris i d'altres nacions. No tinc cap dubte que aquesta serà una jornada profitosa i positiva per ajudar a definir l'acció política de Catalunya en aquest món global que vivim i que viurem de manera intensa en els propers anys.

Tenir coneixement del que es fa en altres llocs, saber valorar les semblances i les diferències de cada context, compartir respostes a reptes que són comuns i

alhora diversos, posar en contacte la ciència política i la praxi política, és enriquidor i forma part imprescindible de la construcció del futur del nostre país.

Moltes gràcies, i, sobretot, facin molt bona feina. És absolutament indispensable per a les nostres institucions, per al nostre país, per al futur de la societat.

Moltes gràcies.